

«Hvordan kartlegge skolenes behov for kompetanseutvikling – et eksempel fra Drammens-regionen»

Drammensregionen = **S**velvik, **N**edre **E**iker, **L**ier og **D**rammen

SNELD

Nedre Eiker

9 skoler

Drammen

22 skoler

Svelvik

3 skoler

Lier

12 skoler

USN

Hva skal vi fortelle om i dag?
Hvorfor er vi her?

Kortspor:

Fagfornyelsen

Overordnet del og tverrfaglige temaer

Skolebasert kompetanseutvikling

Ledernetttverk

Langspor:

Kompetanseundersøkelse

Skape et grunnlag for langsiktig
kompetanse-utviklingsstrategi

Når man – med de beste intensjoner – kanskje ikke helt treffer det som vil fungere i praksis?

Kompetanseundersøkelse

- Før vi går i gang med å lage kompetanseutviklings- og etterutdanningstiltak må vi vite hva som er behovet og hva lærere og ledere opplever som viktig
- Da må vi spørre de som vet hvor skoen trykker = lærere og ledere
- Spørreundersøkelse i alle 4 kommuner om opplevd kompetanse og kompetansebehov

Hvor trykker
skoen?

Meld. St. 21

(2006–2017)

Møting 11. februar 2006

Lærelyst

– tidlig innsats og kvalitet i skolen

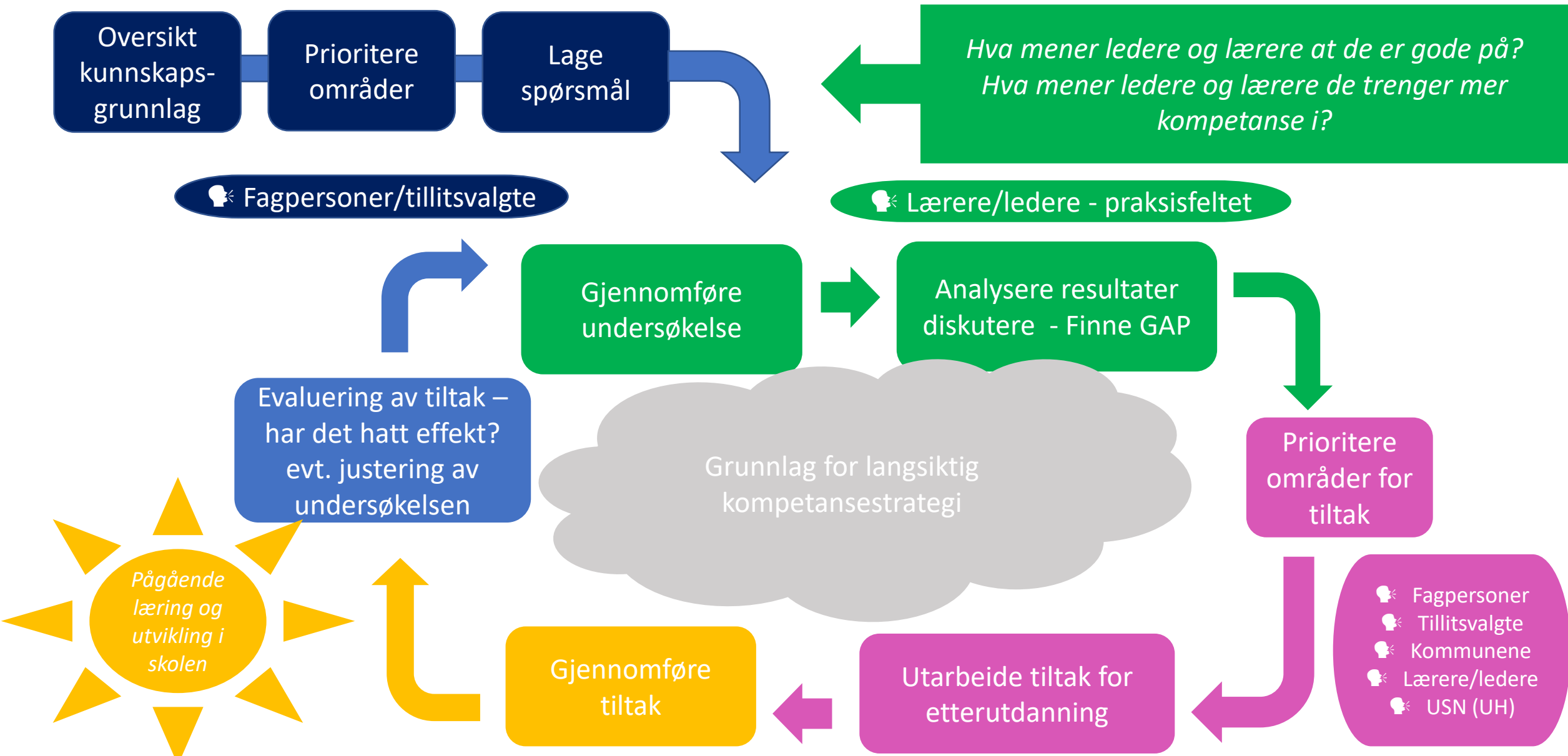
Formålet med ordningen

- Sette kommunene i bedre stand til å løfte kvaliteten ut fra **lokale behov**
- La kommunene definere og prioritere hvilke tiltak de har behov for å gjennomføre i **samarbeid med universitet/høyskole**
- Styrke samarbeidet mellom **lærerutdanningene og praksisfeltet**
- Utvikle universitet/høyskoles rolle som **utviklingsaktør**

Arbeidsplassbasert læring

Den desentraliserte
ordningen innenfor
lokalt arbeid med
kvalitetsutvikling
handler om
**læreres og lederes
læring på egen
arbeidsplass**

Oversikt
kunnskaps-
grunnlag

Prioritere
områder

Lage
spørsmål

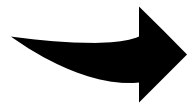

🍏 Fire kommuner – arbeidsgruppe

🍏 Kunnskapsbasert

🍏 Lokalt forankret

🍏 Hva sier forskning?

Rammeverk

Nasjonale føringer

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____
- 5) _____

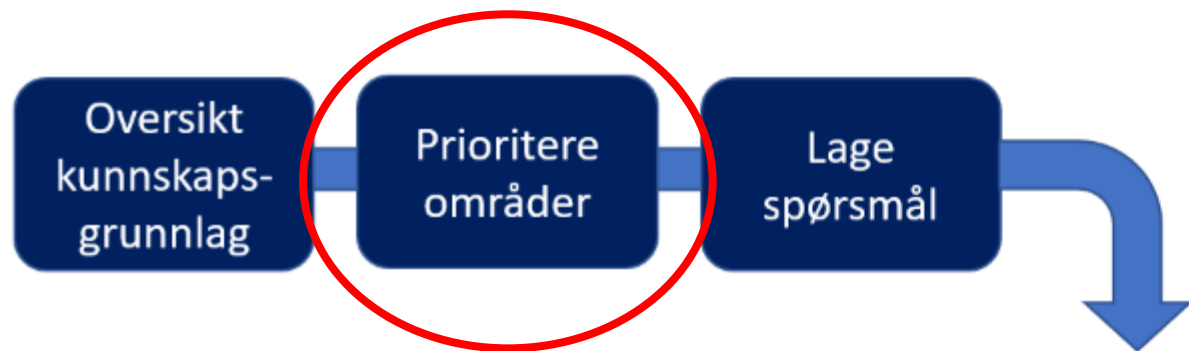
Lokale føringer

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____
- 5) _____

Forsknings-opp-
summering

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____
- 5) _____

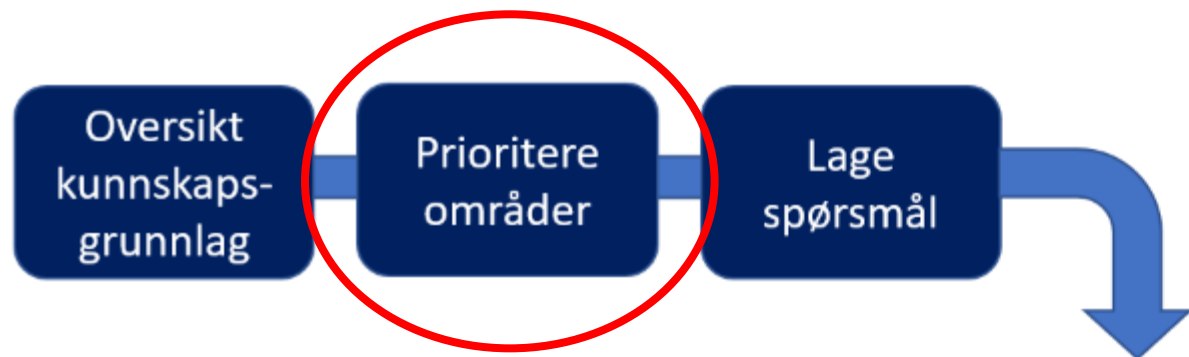

🍏 Syntese – hva er det som vi finner igjen i alle tre områdene

🍏 Hvordan velge ut kategorier?

🍏 Bruke tid sammen – bli kjent med hverandre

- 🍏 Mange diskusjoner
- 🍏 Definere begrepene – få en felles forståelse

Digital kompetanse	Skole- og klasseledelse	Sosial og emosjonell kompetanse	Dybdelæring	Tilpasset opplæring og vurdering for læring
Digital ledelse	Læringsledelse	Mobbing og andre krenkelser	Praktisk og variert opplæring	Elevmedvirkning
Digital dømmekraft og dannelse	Analysekompetanse	Trygt og godt skole- og læringsmiljø	Kritisk tenkning og problemløsning	Spesialpedagogikk
Digital produksjon og didaktikk	Organisasjonslæring	Folkehelse og livsmestring	Teori om læring	Progresjon og TPO
Digital kommunikasjon og samhandling	Relasjonskompetanse	Robuste barn	Helhet og sammenheng, i og mellom fag	Tidlig innsats
		Medborgerskap, etisk handling og bærekraft	Kreativitet og innovasjon	Læringsfremmende vurderingskultur
		Kommunikasjon og samarbeid		Metakognisjon og selvregulert læring
				Språk og inkludering

Utvikle en felles forståelse av hovedområdene

Digital kompetanse

Profesjonsfaglig kompetanse for bruk av digital medier som gjør elevene i stand til læring og mestring i fremtidens digitale kunnskapssamfunn.

Skole- og klasseledelse

Ledelse av virksomheter som har læring som hovedoppgave, slik som skolen, må gjøres av lærende ledere – Ledere som setter læring i sentrum, både for seg selv og sin organisasjon, i den hensikt å bidra best mulig til elevers og ansattes læring.

Sosial og emosjonell kompetanse

Elevenes kompetanse utvikles i et samspill mellom faglige, sosiale og emosjonelle sider ved læringen. Samarbeid rettet mot flerfaglige problemstillinger for utvikling av velfungerende samfunnsdeltakere, samt reduksjon av mobbing, også på digitale arenaer.

Dybdelæring

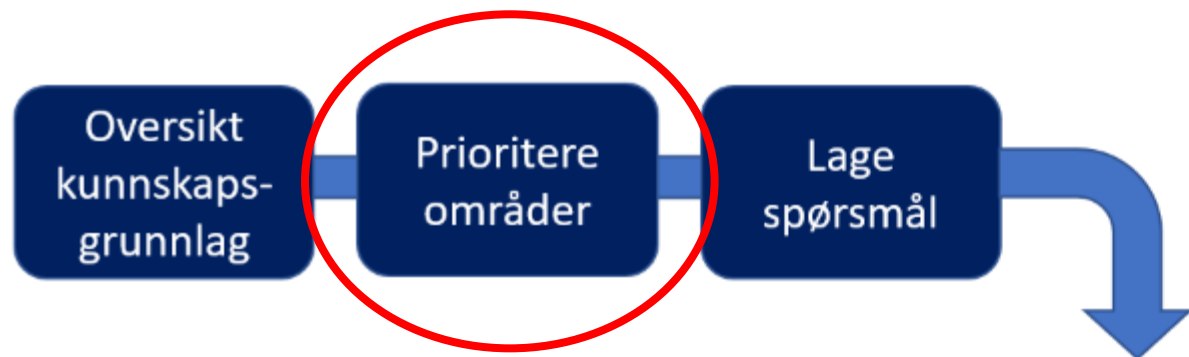
Læring der elevene relaterer nye idéer og begreper til tidligere kunnskap og erfaringer. Gir mulighet til å se fag og kunnskap i sammenheng og er en forutsetning for anvendelse av tilegnet kunnskap. Skal gi varig kunnskap og forståelse.

Tilpasset opplæring og vurdering for læring

Gjennom tilpasset og differensiert opplæring skal et høyt læringsutbytte ivaretas for alle elever og samtidig – i kombinasjon med gode vurderingsrutiner – virke som en motiverende faktor for økt læring.

Digital kompetanse	Beskrivelse av temaer
Digital ledelse	Med digital ledelse menes kompetanse om lærings- og klasseledelse som hensyntar de krav som stilles av betydelige og hurtige teknologiske endringer
Digital dømmekraft og dannelse	Med digital dømmekraft og dannelse menes kompetanse om atferd og tankesett som sikrer god opptreden på digitale arenaer – hvordan opptre med godt nettvett, utvise god kildekritikk, og håndtere nettmobbing
Digital produksjon og didaktikk	Med digital produksjon og didaktikk menes kompetanse til å vite hvilke verktøy som kan benyttes og hvordan disse brukes for å løse oppgaver på en optimal måte
Digital kommunikasjon og samhandling	Med digital kommunikasjon og samhandling menes kompetanse om bruk av digitale verktøy for kommunikasjon og informasjonsutveksling med foreldre, kolleger og elever

Utvikle en felles forståelse av alle underbegrepene

- Ta noen valg – på et tidspunkt bare skjære gjennom...
- *Våre* definisjoner – lokalt forankret

Digital kompetanse	Skole- og klasseledelse	Sosial og emosjonell kompetanse	Dybdelæring	Tilpasset opplæring og vurdering for læring
Digital ledelse	Læringsledelse	Mobbing og andre krenkelser	Praktisk og variert opplæring	Elevmedvirkning
Digital dømmekraft og dannelse	Analysekompetanse	Trygt og godt skole- og læringsmiljø	Kritisk tenkning og problemløsning	Spesialpedagogikk
Digital produksjon og didaktikk	Organisasjonslæring	Folkehelse og livsmestring	Teori om læring	Progresjon og TPO
Digital kommunikasjon og samhandling	Relasjonskompetanse	Robuste barn	Helhet og sammenheng, i og mellom fag	Tidlig innsats
		Medborgerskap, etisk handling og bærekraft	Kreativitet og innovasjon	Læringsfremmende vurderingskultur
		Kommunikasjon og samarbeid		Metakognisjon og selvregulert læring
				Språk og inkludering

*Hva mener ledere og lærere at de er gode på?
Hva mener ledere og lærere de trenger mer kompetanse i?*

Kompetanseområder

Undersøkelsen fokuserer på fem brede kompetanseområder som vurderes som særlig viktige fremover. For hvert kompetanseområde vil du bli bedt om å vurdere i **hvilken grad du har tilfredsstillende kompetanse** innen området for å gjøre en god jobb i din nåværende rolle – og i **hvilken grad kompetanseheving innen området er viktig** for at du skal utvikle deg videre

Digital kompetanse

Skole- og klasseledelse

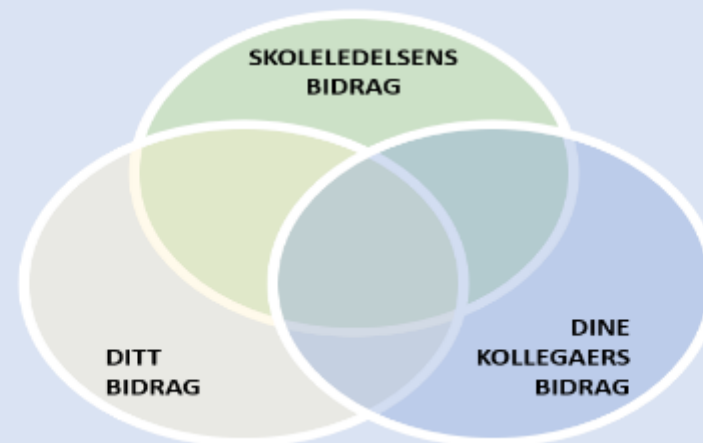
Sosial og emosjonell kompetanse

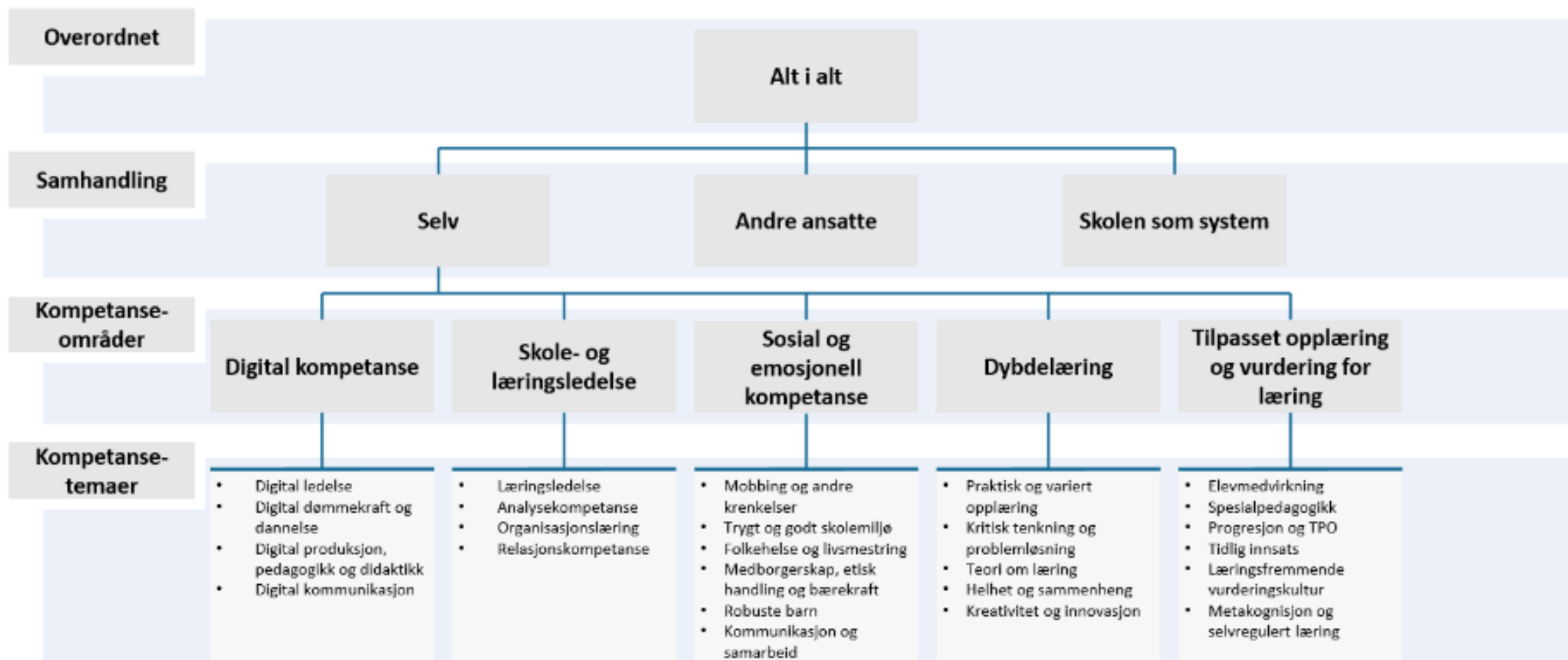
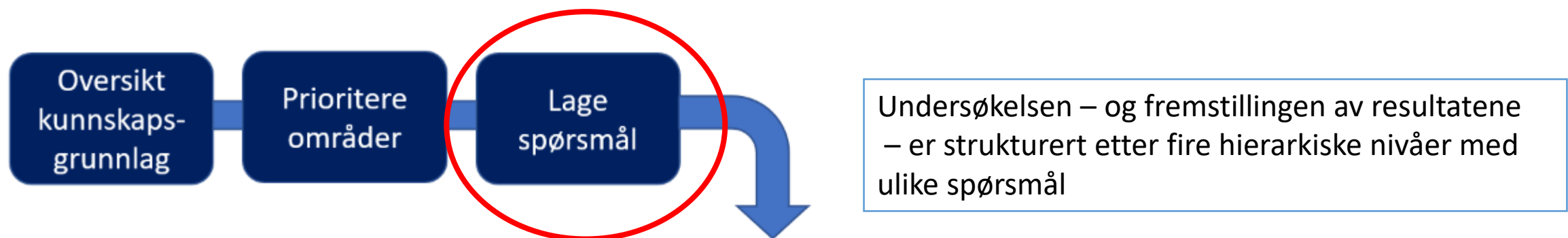
Dybdelæring

Tilpasset opplæring og vurdering for læring

Samspill og bidrag i en lærende organisasjon

For å få til god skolebasert kompetanseutvikling kreves et samspill mellom lærere og ledere, slik at skolen kan være en lærende organisasjon. Det vil derfor stilles spørsmål der du vurderer samspillet mellom deg selv, andre lærere og skoleledelsen, for å få til skolebasert kompetanseutvikling.

*Hva mener ledere og lærere at de er gode på?
Hva mener ledere og lærere de trenger mer kompetanse i?*

🍏 Ikke for mange spørsmål - ikke kreve for mye tid.

🍏 Flere av spørsmålene strukturert likt

🍏 Mulighet for utfyllende kommentarer

For å kunne gjennomføre mer innsiktsfulle analyser og studere mulige sammenhenger ble fire bakgrunnsvariabler benyttet i undersøkelsen. Disse er angitt under, sammen med sentrale spørsmål disse variablene kan kaste lys over.

- Respondentens skole
*Er det forskjeller på tvers av skoler og kommuner?
Hvem er gode på et område – og hva gjør de riktig? Er det noen vi burde samarbeide med?*
- Respondentens stilling
*Er det forskjeller mellom hva lærerne og lederne mener?
Er det forskjeller mellom avdelingslederne og rektorene?*
- Respondentens primære undervisningstrinn
Er det forskjeller mellom hva respondentene på barneskoler og ungdomsskoler mener er viktig?
- Respondentens erfaring i skoleverket
*Er det forskjeller mellom hvordan erfarne og mindre erfarne respondenter samspillet for løpende kompetanseutvikling?
Er det forskjeller mellom hva erfarne og mindre erfarne respondenter mener er viktig?*

Utforming av spørsmålene om læring i skolen

SAMSPILL FOR SKOLEBASERT KOMPETANSEUTVIKLING

Skolebasert kompetanseutvikling innebærer at skolen, med ledelsen og alle ansatte, deltar i en utviklingsprosess på egen arbeidsplass for å utvikle skolens samlede kompetanse.

For å få til god skolebasert kompetanseutvikling kreves et samspill mellom lærere og ledere, slik at skolen kan være en lærende organisasjon. En slik organisasjon har kultur, systemer og ledelsesstil som motiverer medarbeiderne til å lære av handlinger, dele erfaringer og kunnskap, og bruke dette til å løse fremtidig utfordringer.

Spørsmålene her vil handle om hvordan du opplever spillet for å få til skolebasert kompetanseutvikling på din skole – mellom deg selv, andre lærere og skoleledelsen.

Samspill og bidrag i en lærende organisasjon

11) Hvor viktig er det for deg å prioritere utvikling av din egen kompetanse?

Ikke viktig Svært viktig

12) Hvordan vurderer du ditt bidrag til at dine kollegaer ved skolen utvikler sin kompetanse?

Ikke tilfredsstillende Svært tilfredsstillende

13) Hvordan vurderer du ditt bidrag til at skoleledelsen skal kunne skape en lærende organisasjon som løpende fokuserer på utvikling av kompetansen til deg og dine kollegaer?

Ikke tilfredsstillende Svært tilfredsstillende

14) Hvordan vurderer du dine kollegaers bidrag til at du utvikler deg som lærer?

Ikke tilfredsstillende Svært tilfredsstillende

15) Hvordan vurderer du dine kollegaers bidrag til at du utvikler deg som leder?

Ikke tilfredsstillende Svært tilfredsstillende

16) Hvordan vurderer du dine kollegaers bidrag for at skoleledelsen skal kunne skape en lærende organisasjon som løpende fokuserer på utvikling av kompetansen til de ansatte?

Ikke tilfredsstillende Svært tilfredsstillende

17) Hvordan opplever du at skoleledelsen ved skolen din bidrar til at du og dine kollegaer får utviklet deres kompetanse?

Ikke tilfredsstillende Svært tilfredsstillende

18) Har du noen kommentarer til hvordan skolen din arbeider med kompetanseutvikling?

Utforming av spørsmålene om kompetanseområder

21) Digital kompetanse

I hvilken grad opplever du at kompetansenivået ditt Innen temaene er tilfredsstillende for at du kan gjøre en god jobb i din nåværende rolle? (1 = ikke tilfredsstillende; 5 = tilfredsstillende)

	1	2	3	4	5
Digital ledelse	☐	☐	☐	☐	☐
Digital dømmekraft og dannelse	☐	☐	☐	☐	☐
Digital produksjon, pedagogikk og didaktikk	☐	☐	☐	☐	☐
Digital kommunikasjon	☐	☐	☐	☐	☐

Hvor viktig er kompetanseutvikling innen temaene for at du kan gjøre en enda bedre jobb i din nåværende rolle? (1 = ikke viktig; 5 = svært viktig)

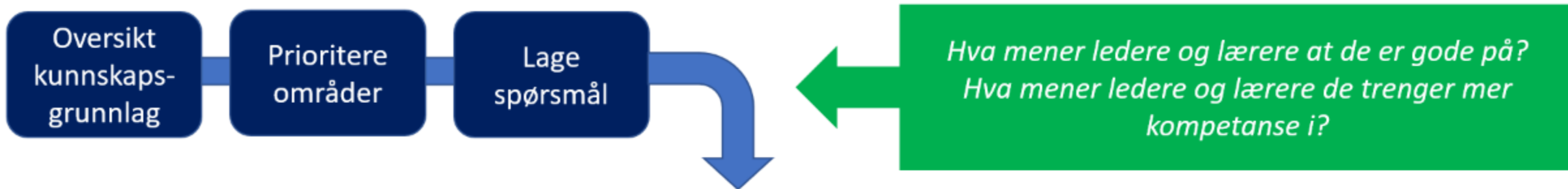
1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐

22) Hvis du har noen kommentarer knyttet til digital kompetanse kan du skrive de her

Kompetansetemaer | Digital kompetanse

Profesjonsfaglig kompetanse for bruk av digitale medier som gjør elevene i stand til læring og mestring i fremtidens digitale kunnskapssamfunn

Digital kompetanse	Beskrivelse av temaer
Digital ledelse	Med digital ledelse menes kompetanse om lærings- og klasseledelse som hensyntar de krav som stilles av betydelige og hurtige teknologiske endringer
Digital dømmekraft og dannelse	Med digital dømmekraft og dannelse menes kompetanse om etikk og tankesett som sikrer god oppførsel på digitale arenaer – hvordan oppføre seg med godt nettbrett, utveksle gode kilder, og håndtere nettskandaler
Digital produksjon og didaktikk	Med digital produksjon og didaktikk menes kompetanse til å vite hvilke verktøy som kan benyttes og hvordan disse brukes for å løse oppgaver på en optimal måte
Digital kommunikasjon og samhandling	Med digital kommunikasjon og samhandling menes kompetanse om bruk av digitale verktøy for kommunikasjon og informasjonsutveksling med foreldre, kolleger og elever

Svarprosent

74%
(1 234/1 672)
Totalt

Fordeling:
Stilling

Rektorer: 45

Inspektører**: 79

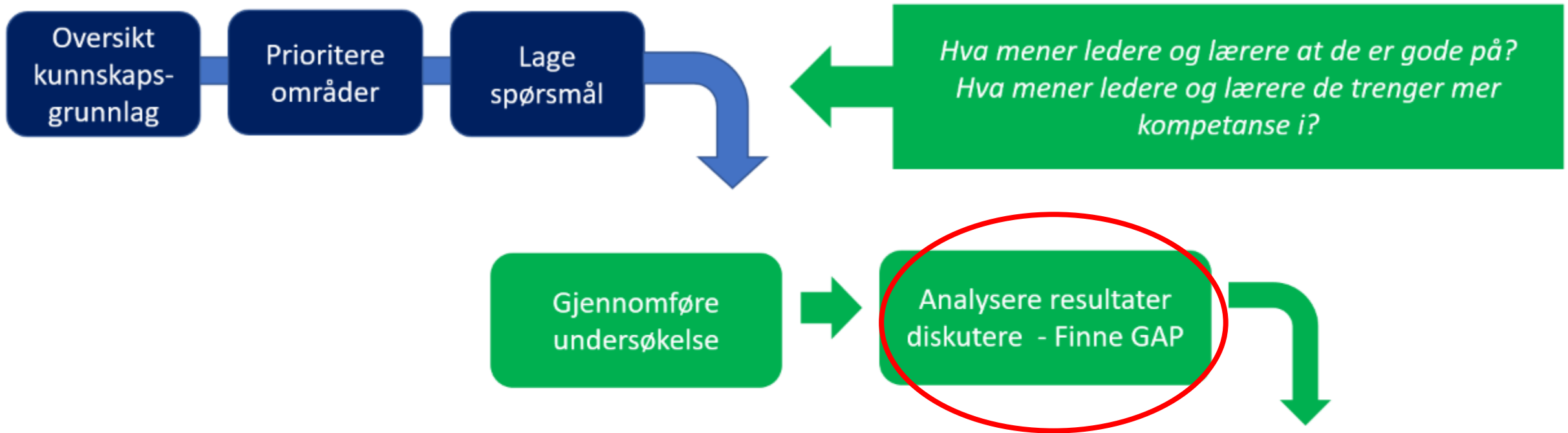

Lærere: 1 110

Gjennomføre undersøkelse

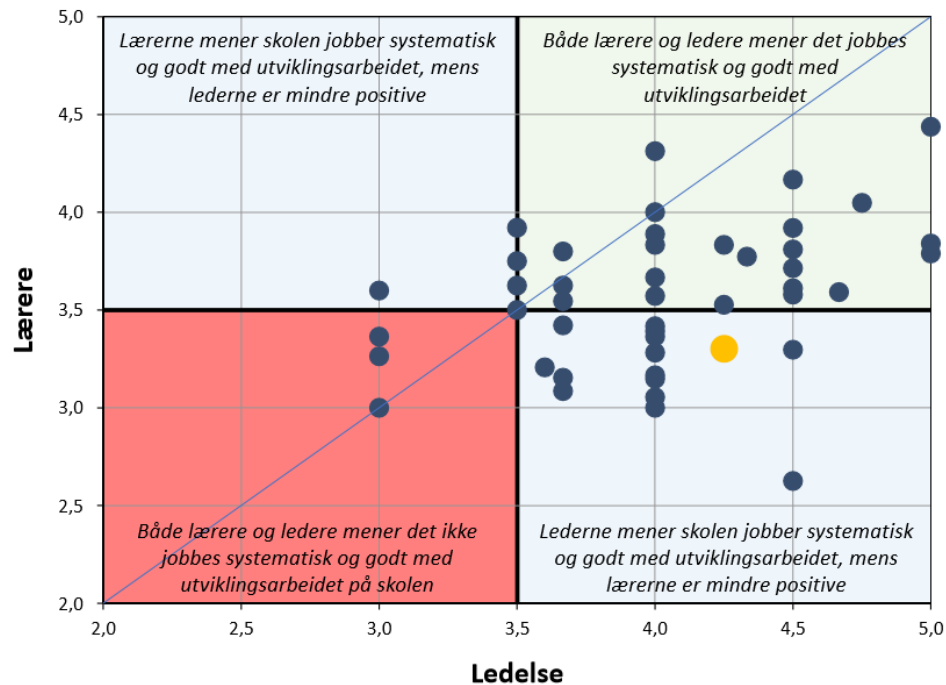
Analysere resultater diskutere - Finne GAP

- 🍎 Innhente e-postlister
- 🍎 Informasjon i forkant – alle rektorene
- 🍎 Utarbeide informasjonsmateriell som skolene skal bruke
- 🍎 Gjennomføre i fellestid
- 🍎 2 uker
- 🍎 Beredskap for feil i lister – følge opp raskt
- 🍎 Purre og være tett på inn mot fristen

- 🍎 Presentasjon av resultater for alle rektorer og tillitsvalgte + USN og Fylkesmannen
- 🍎 Alle skolene får hovedrapport og rapporten fra sin skole
- 🍎 Alle skolene skal jobbe med sine rapporter - oppfølging på rektormøter – dele erfaringer – analysere sammen
- 🍎 Kommunenivå – analysere resultater for egen kommune – hva ser vi?
- 🍎 SNELD + USN sammen analysere

Eksempel fra en skolerapport:

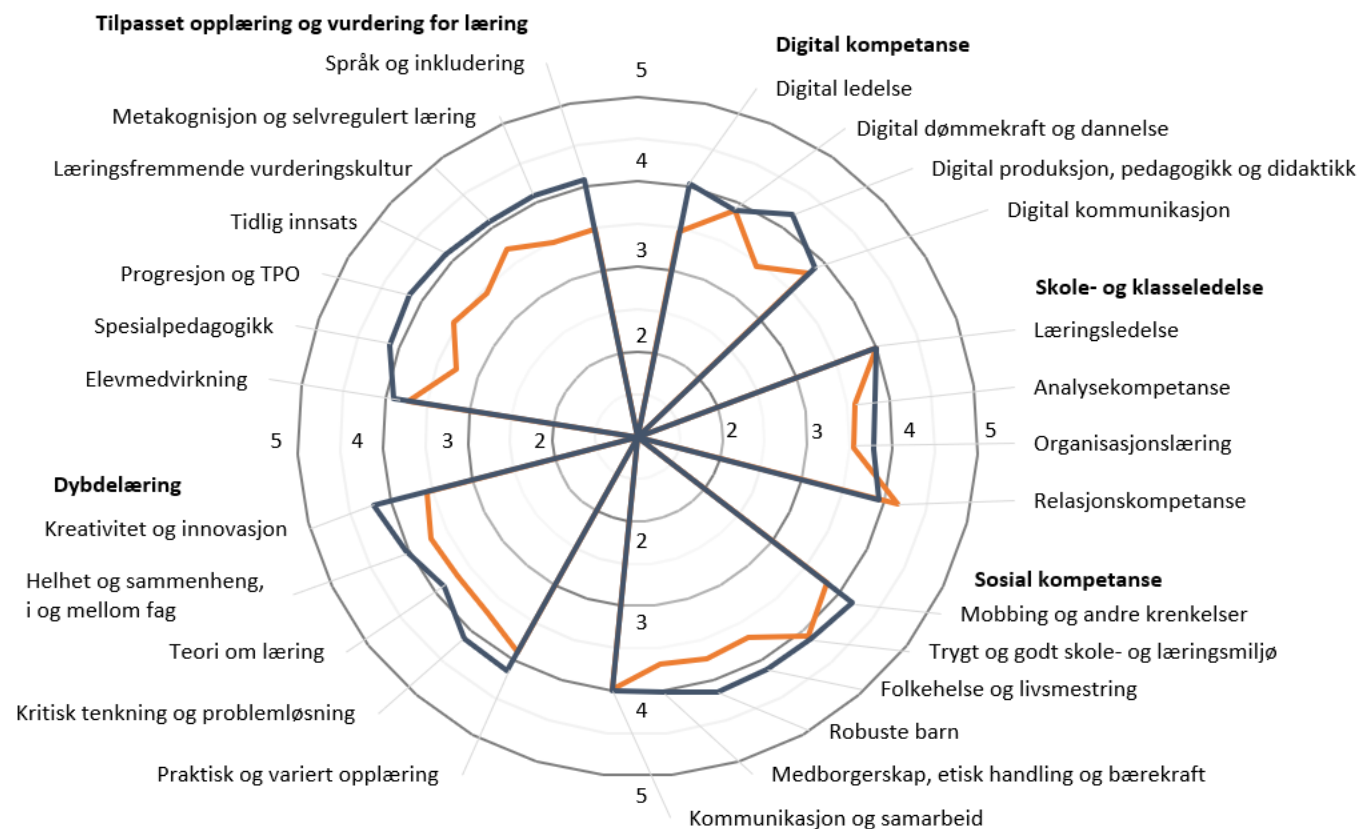

I hvilken grad opplever du at **dere jobber systematisk og godt med utviklingsarbeidet** i det daglige på din skole?

Kompetanseutvikling: opplevd tilfredshet og viktighet (II)

Fremstillingen viser resultater for kompetansetemaene. Svarene på område- og temanivåene er ikke nødvendigvis konsistente – man må se på temanivået for å identifisere reelle gap.

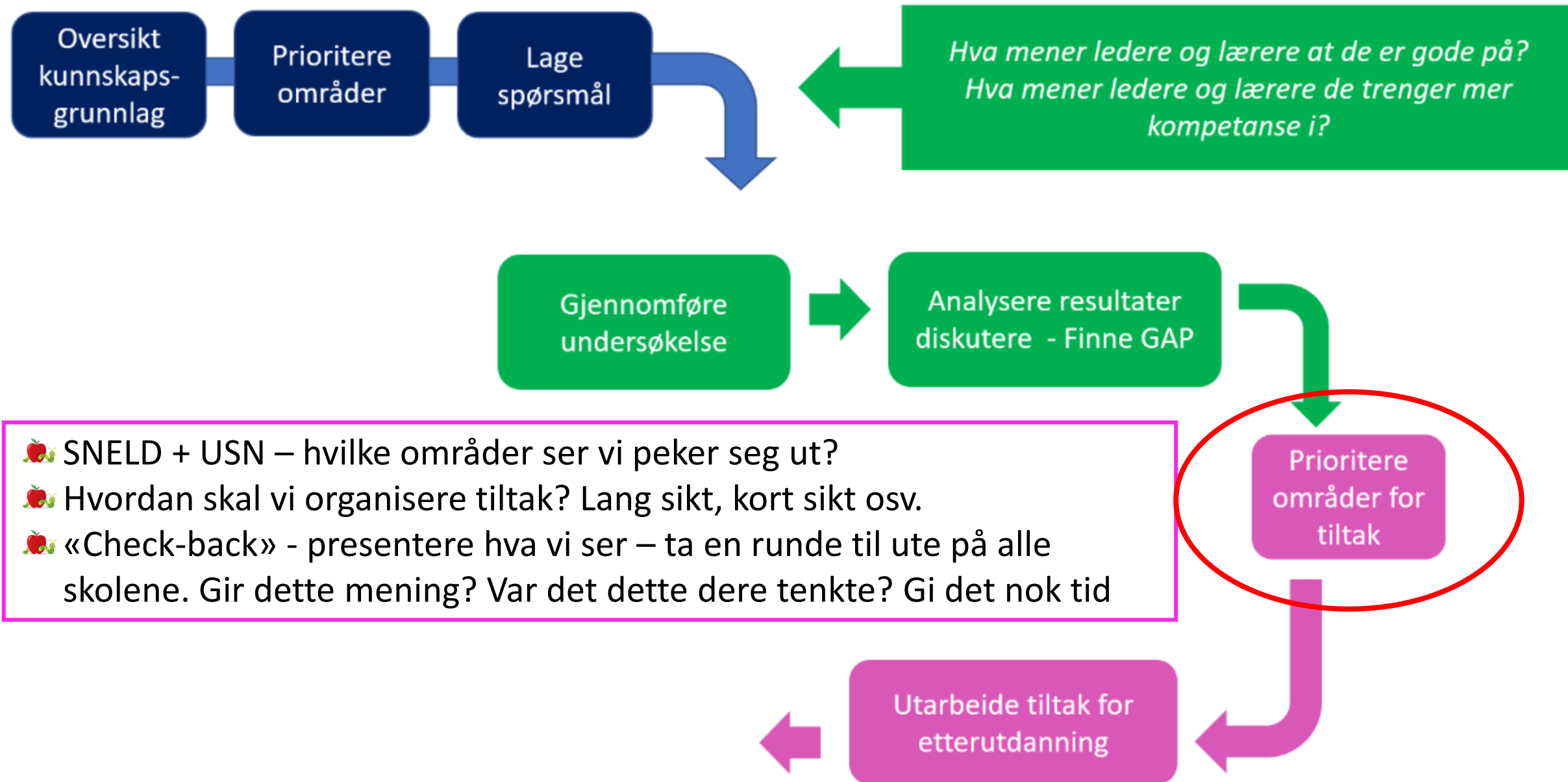
Resultater for kompetansetema

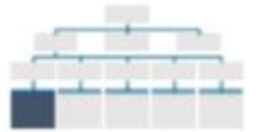
Opplevd tilfredshet med eget kompetansenivå

Opplevd viktighet av kompetanseutvikling

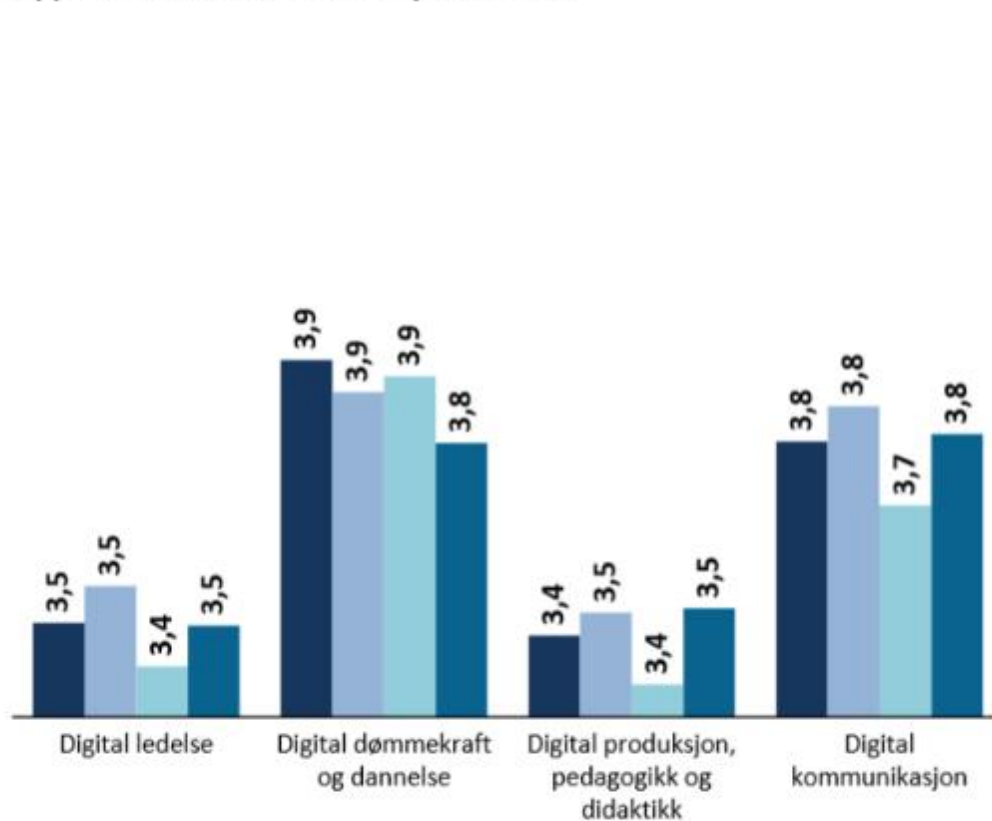

Digital kompetanse

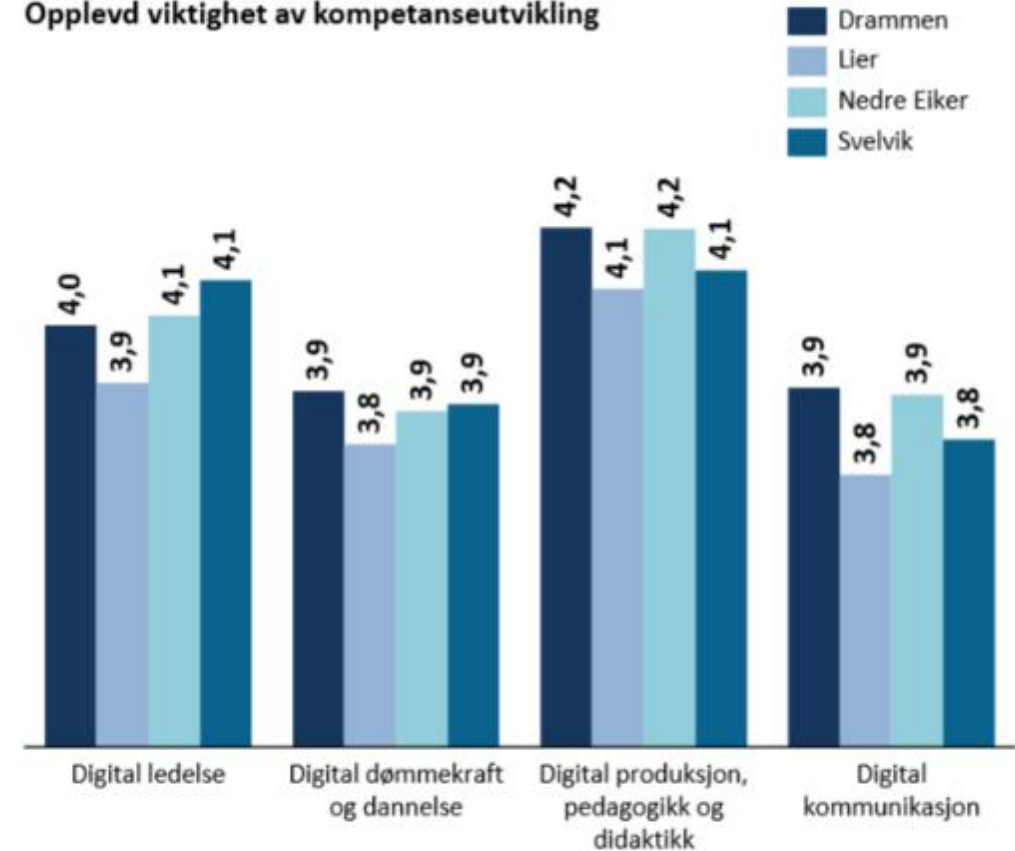

Opplevd viktighet av kompetanseutvikling er høyere enn opplevd tilfredshet med kompetansenivået, med unntak for digital dømmekraft og danning

Opplevd tilfredshet med kompetansenivå

Opplevd viktighet av kompetanseutvikling

Gå dypere inn i svarene – «digital kompetanse» - forskjeller på de ulike undertemaene

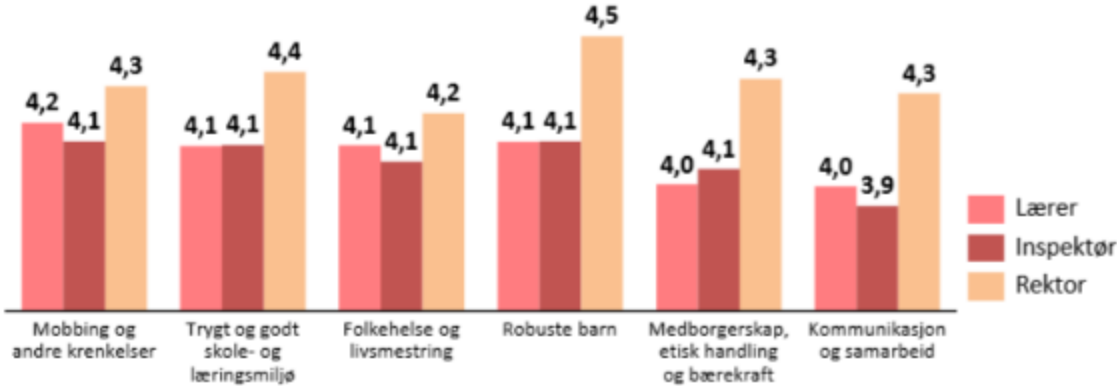
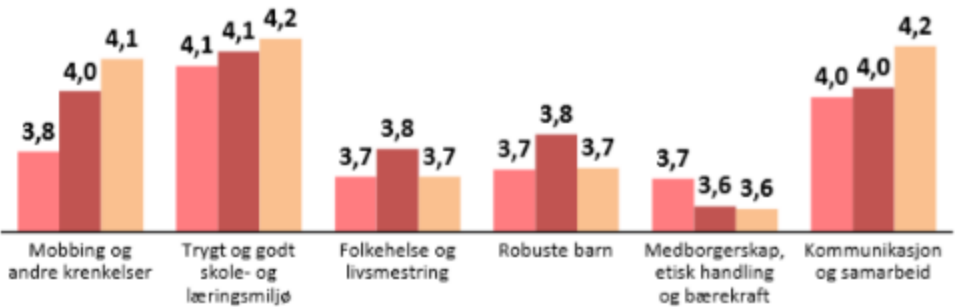
Sosial kompetanse

Rektorer vurderer kompetanseutvikling innen sosial kompetanse som klart viktigere enn andre ansatte, selv om kompetansenivået vurderes som like tilfredsstillende som for andre ansatte

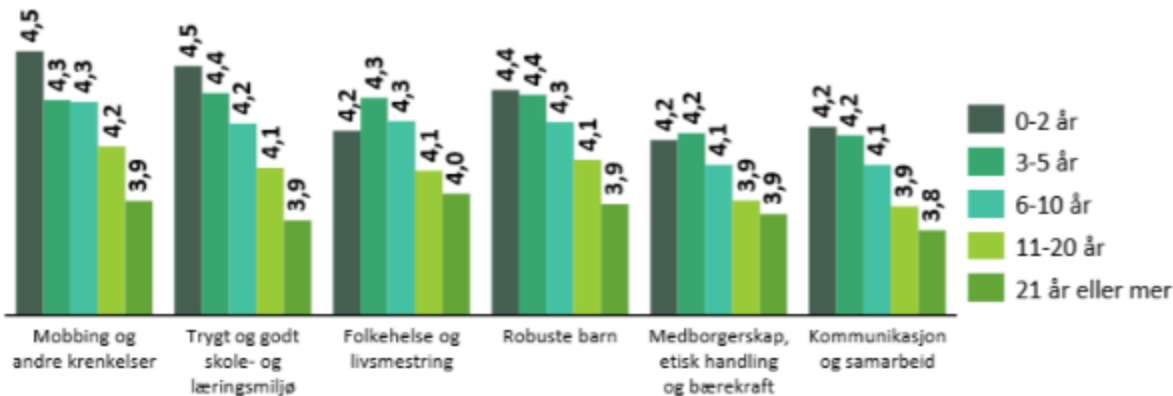
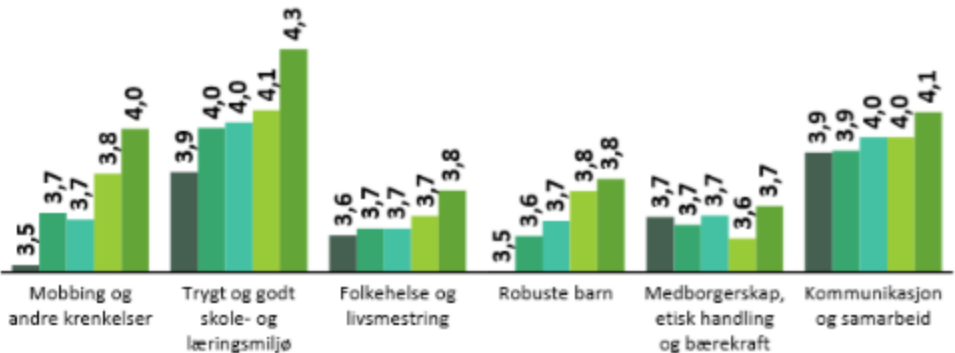
Opplevd tilfredshet med kompetansenivå

Opplevd viktighet av kompetanseutvikling

Stilling

Erfaring

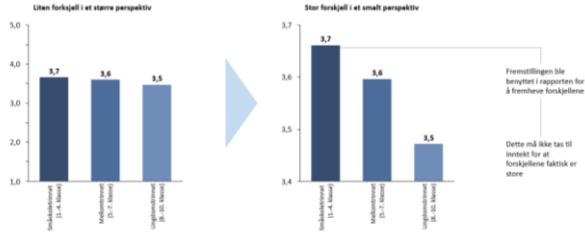

Stilling og erfaring – ulike behov

Når alt er viktig - hva er viktig da? Utgangspunkt for diskusjoner

Hvordan lese grafene? | Ulik fremstilling av samme data

Samme data kan fremstilles på svært ulike måter – en forskjell som opprinnelig var ubetydelig kan fremstå som svært markant ved å endre avgrensninger

Mulig feilkilde | Tilgjengelighetsheuristikk – kognitiv snarvei

Hjernen forenkler ofte vanskelige spørsmål – hvor enkelt det er å huske noe kan ha stor betydning når vi gjør vurderinger

Mulig feilkilde | Taktisk allokering

Respondentene kan være fristet til å avgi svar av taktiske hensyn – snarere enn å basere svarene på hva de faktisk opplever

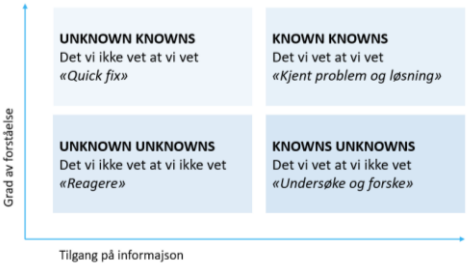
Mulig feilkilde | Dunning-Kruger-effekten

En kognitiv «bias» (forventningsskjevhet) hvor personer med lav kompetanse på et område feilaktig overvurderer egne ferdigheter på området

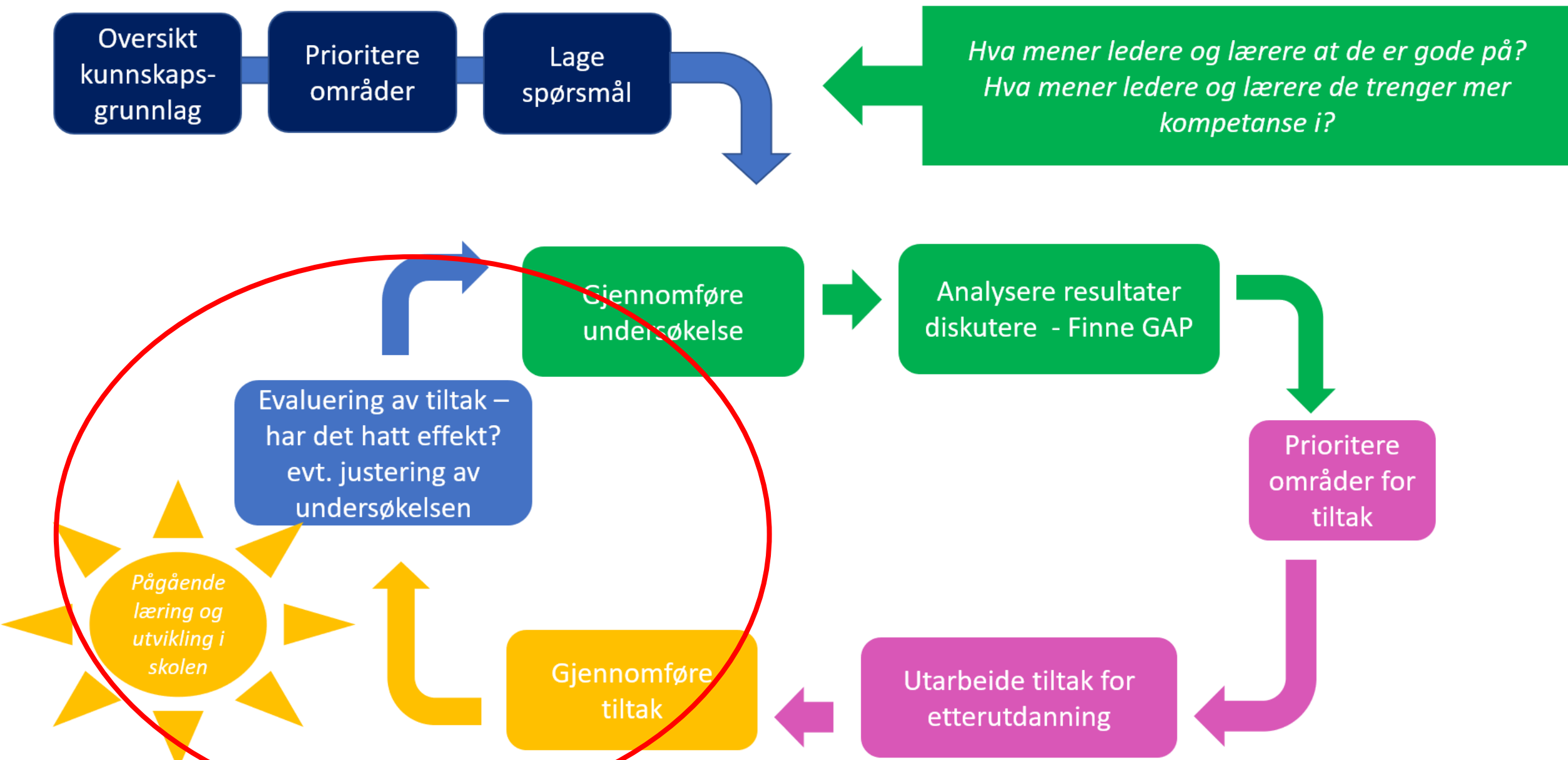

Feilkilder og presentasjonsform – Analysekompetanse – hva ser vi?

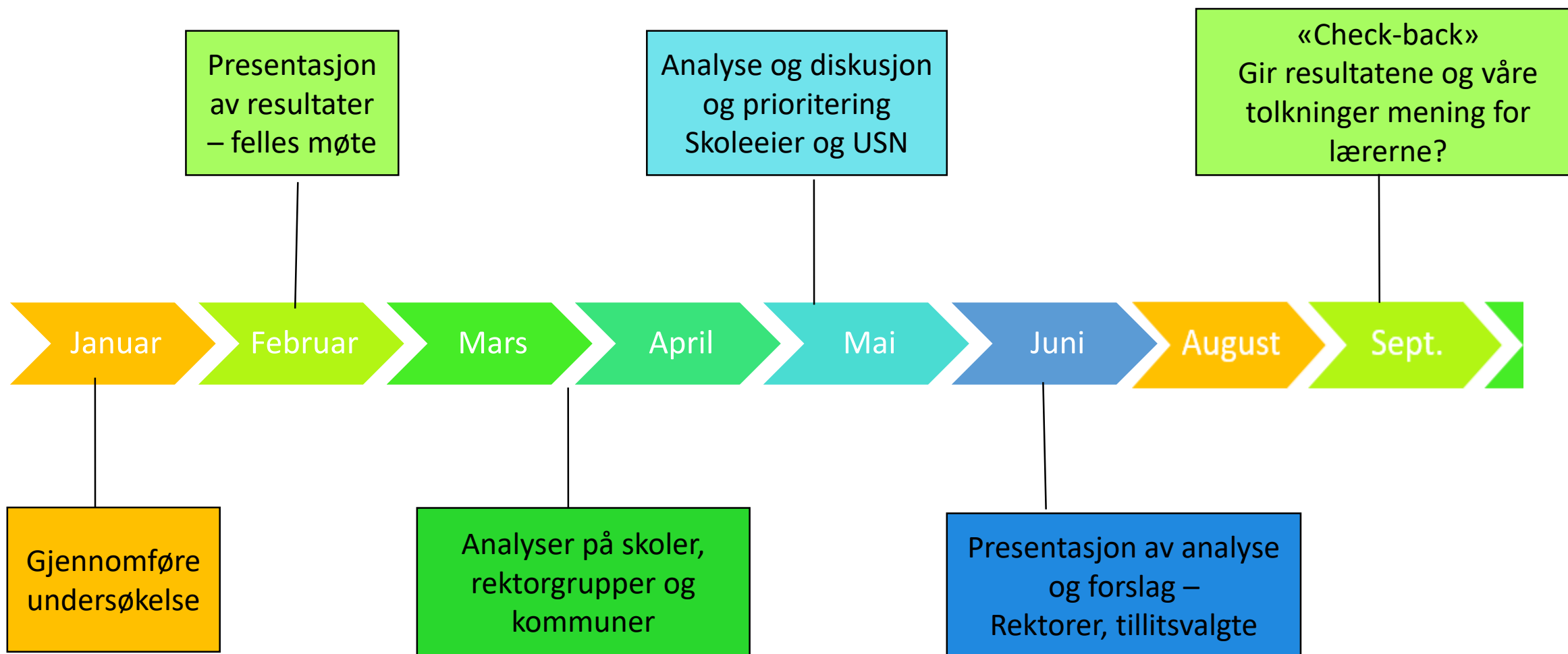
Mulig feilkilde | «Known unknowns»

Tidslinje – våren 2019

Hvorfor gjør vi det på denne måten?

- For å møte lærernes og ledernes **reelle behov** for kompetanseutvikling
- Kunnskapsbaserte og faglig **forankrede tiltak** gir **høyere kvalitet**
- Undersøkelsen skal være **robust og forutsigbar** slik at den legger grunnlaget for en systematisk og gjennomtenkt langsiktig strategi - kunne gi mulighet for å se effekt av tiltak som gjennomføres
- Datagrunnlaget skal, **sammen med annen relevant informasjon**, danne grunnlaget for **dialog** om kompetanseområder vi blir enige om å satse på, og om hvordan vi kan gjøre det best mulig
- Resultatene kan **ikke brukes på individnivå**, men kan tjene som en egenvurdering for den enkelte, og som utgangspunkt for refleksjon for utviklingsarbeidet på den enkelte skole
- Gjøre det mulig for USN, evt. andre tilbydere å **forberede seg i god tid**
- Gir verdifull informasjon til **lærerutdanningene**

HVA KAN KOMPETANSE- UNDERSØKELSEN BRUKES TIL?

ANALYSER OG BRUK PÅ
DEN ENKELTE SKOLE

SAMARBEID PÅ TVERS –
SONER – KRETSER –

ANALYSER FOR DEN
ENKELTE KOMMUNER +
REGION

ULIKE BEHOV – REGION,
SKOLESLAG,
LÆRER/LEDELSE

SAMARBEID MED UH FOR
Å UTVIKLE
ETTERUTDANNINGSTILTAK

INNSPILL TIL
LÆRERUTDANNING

På hvilken måte bruker vi resultatene – viktig å sortere

- Innsikt, analyse og refleksjon
- Grunnlag for etterutdanningstiltakene som faktisk utvikles

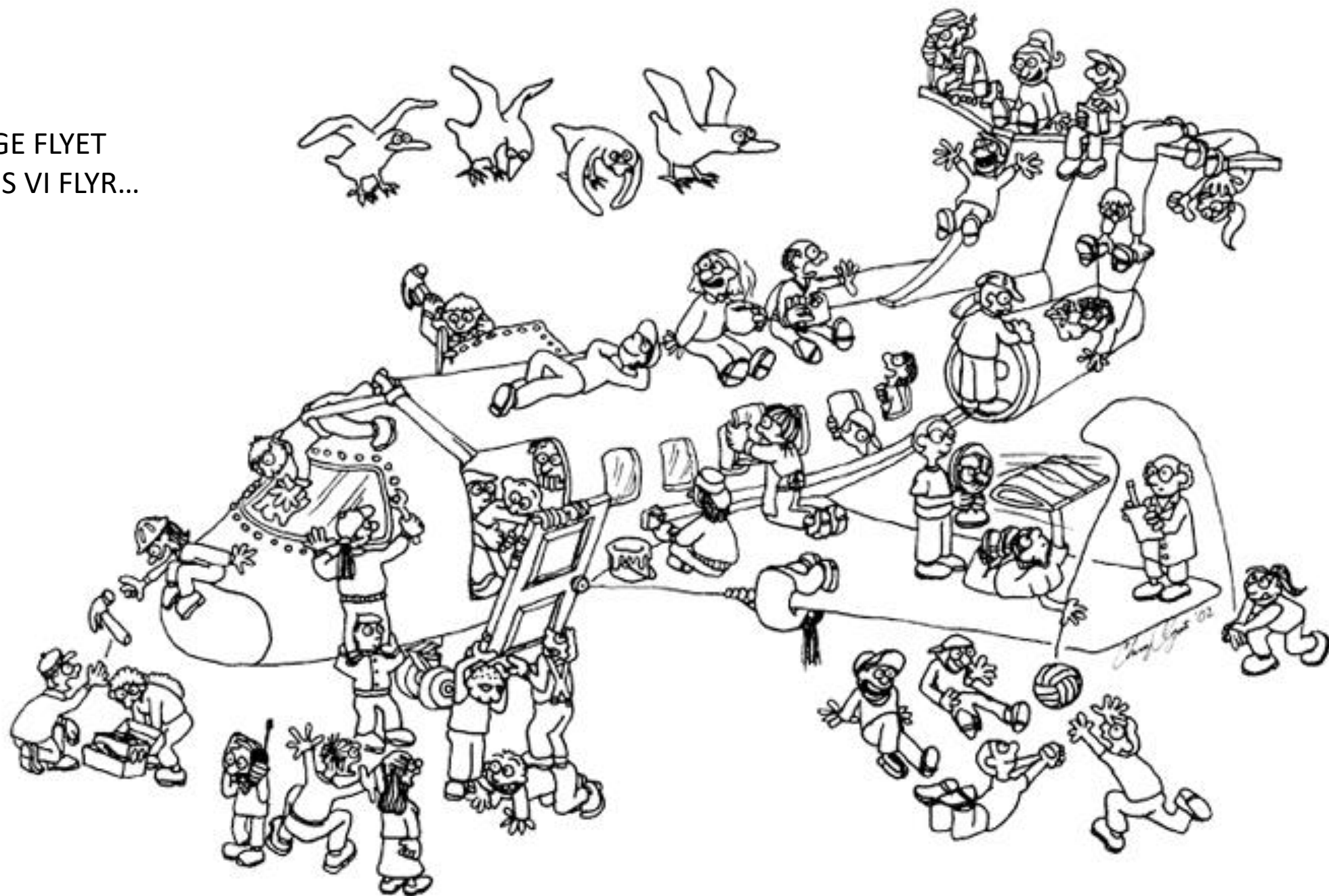
Eks. «Rangering av kompetanseområdene»

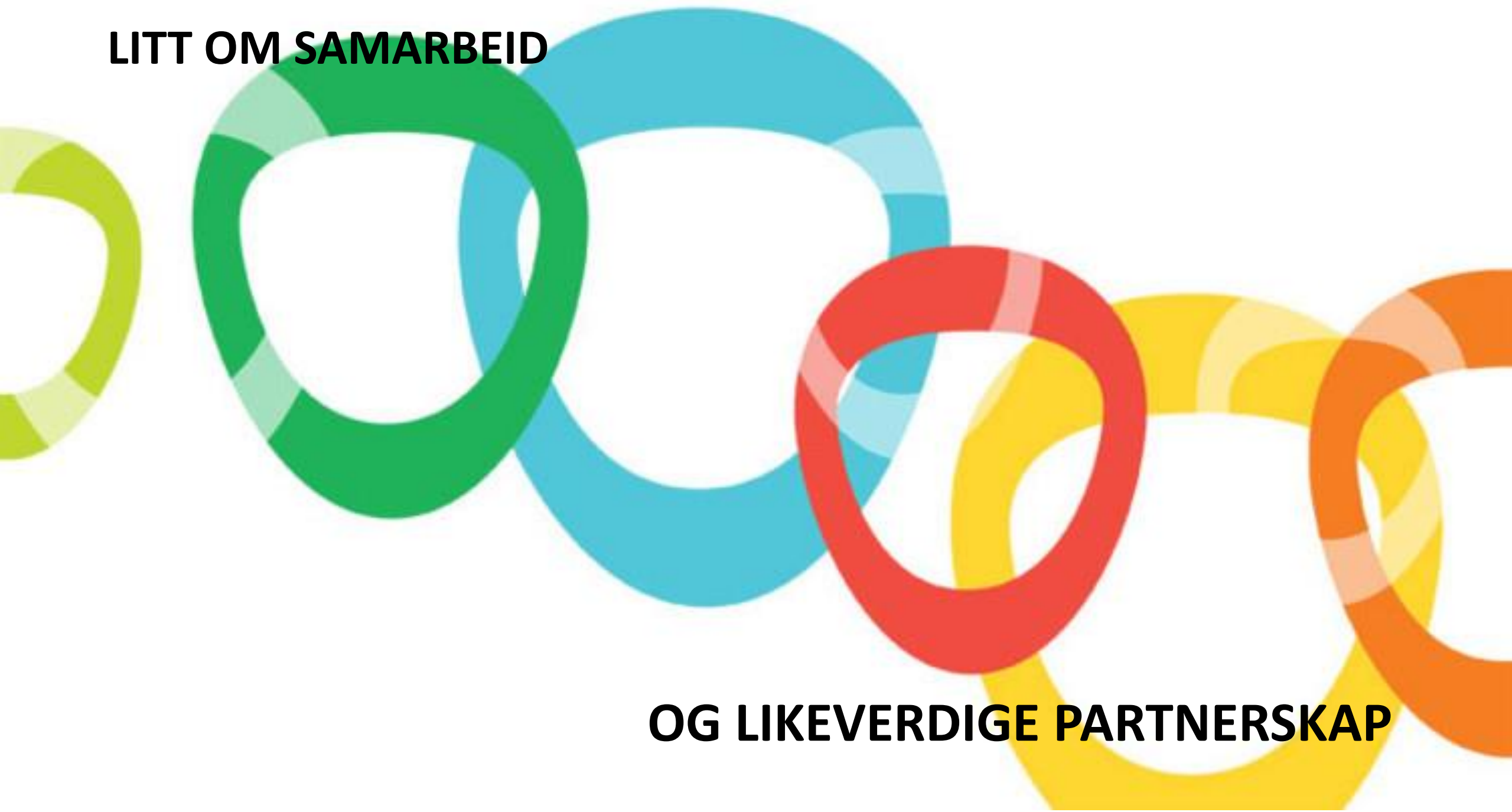
Skapt en forventning der ute

- Undersøkelsen må få konsekvenser
- Vi ønsker at dette skal danne et reelt grunnlag for det som faktisk utvikles av tiltak

BYGGE FLYET
MENS VI FLYR...

LITT OM SAMARBEID

OG LIKEVERDIGE PARTNERSKAP

Om å utforske grenser og muligheter – skape et «tredje rom»

«Common places»

- Øyeblikkene der deltakere i en samtale har et felles referansepunkt (Shotter, 1993)
- Aktiviteter der deltakerne i samtalen skaper et felles utgangspunkt som gjør at de snakker om «det samme»
- Slike common places er flyktige; det fordrer stadige reparasjoner: Hva snakker vi faktisk om? Hvordan skal vi snakke om dette? Hva trenger vi å utdype?
- Vi bruker fortellinger (accounting practices) for å legitimere common places for hverandre, for å etablere og re-etablere intersubjektivitet

Viktige punkter – hva har vi lært – så langt?

- Utfordringer underveis i samarbeidet
- Informasjonen ut til rektorer – forankring
- Samarbeid med tillitsvalgte – hele veien
- Is i magen - tenke langsiktig
- Sette av ressurser – det tar tid
- Hva skal barnet hete? Ikke kartlegging – det gir gale assosiasjoner
- Kortspor samtidig... lager en viktig ramme – motivere og istandsette ledere
- Stadig minne om hva skal det brukes til – og hva det ikke er
- Kritisk blikk på resultatene – Hva sier det oss egentlig? Innsikt eller operasjonalisering
- Ikke blendes av tallene – se i sammenheng – hva sier de egentlig?
- Faremoment: Hvem «eier» resultatene? Enda en rangering? Lærere bli gisler?

Sammenfletting

Kjørefelt begynner

Go to www.menti.com and use the code 63 54 96

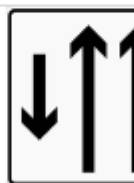
Har du et godt råd til oss på veien videre?

Fart

Påkjøring eget felt

Kjørefeltinndeling

Kjørefeltinndeling

Endret kjøremønster

Automatisk trafikkontroll

Videokontroll

Parkering tillatt

Opplysningstavle

Barn

Motende trafikk har vikeplikt

Forkjørsvei

Forkjørsvei

Underskilt forkjørsvei

Forkjørsvei slutt

Forkjørsveikryss